

Olağanüstü Hal Kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanına İlişkin Alınan Tedbirler (Kararname Numarası: 125)

22 Şubat 2023 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 32112
Kararname Numarası: 125 Amaç MADDE 1– (1) Bu
Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin amacı, 8/2/2023 tari...

Olağanüstü Hal Kapsamında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanına İlişkin Alınan Tedbirler (Kararname Numarası: 125)

Tarih: 22 Şubat 2023
22 Şubat 2023 Tarihli Resmi Gazete

Sayı: 32112

Kararname Numarası: 125

Amaç

MADDE 1– (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin amacı, 8/2/2023 tarihli ve [6785 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla](#) ilan edilen olağanüstü hal kapsamında çalışma ve sosyal güvenlik alanında bazı tedbirlerin alınmasıdır.

Kısa çalışma uygulamasına ilişkin tedbirler

MADDE 2– (1) Olağanüstü hal süresince depremlerin etkilerinden kaynaklı bölgesel kriz gerekçesiyle işverenlerin Türkiye İş Kurumuna yaptıkları kısa çalışma başvuruları için, depremden etkilenme durumuna göre olağanüstü hal ilan edilen bölgeden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenecek il/ilçelerde bulunan işyerleri ve/veya deprem sebebiyle yıkık, acil yıkılacak, ağır veya orta hasarlı olduğunu belgeleyen işyerleri için uygunluk tespitinin tamamlanması beklenmeksizin 25/8/1999 tarihli ve [4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun](#) ek 2 nci maddesi kapsamında işverenlerin başvurusu doğrultusunda kısa çalışma ödeneği verilir. Anılan maddenin son fıkrası gereğince işverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.

4447 Sayılı Kanun

...

Kısa çalışma ve kısa çalışma ödeneği

Ek Madde 2 – (Ek: 15/5/2008-5763/18 md.; Değişik: 13/2/2011-6111/73 md.)

Genel ekonomik, sektörel veya bölgesel kriz ile zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak önemli ölçüde azaltılması veya işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen geçici olarak durdurulması hallerinde, işyerinde üç ayı aşmamak üzere kısa çalışma yapılabilir.

Bu Kanuna göre sigortalı sayılan kişileri hizmet akdine tabi olarak çalıştıran işveren, kısa çalışma talebini, derhal gerekçeleri ile birlikte Türkiye İş Kurumuna, varsa toplu iş sözleşmesi tarafı sendikaya bir yazı ile bildirir. Talebin uygunluğunun belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar, ilgili kurum ve kuruluşların da görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kısa çalışma halinde İşsizlik Sigortası Fonundan kısa çalışma ödeneği ödenir. İşçinin kısa çalışma ödeneğine hak kazanabilmesi için, hizmet akdinin feshi hariç işsizlik sigortası hak etme koşullarını yerine getirmesi gerekir.

Günlük kısa çalışma ödeneği; sigortalının son oniki aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının % 60'ıdır. Bu şekilde hesaplanan kısa çalışma ödeneği miktarı, 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesine göre 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan aylık asgari ücretin brüt tutarınının % 150'sini geçemez. Kısa çalışma ödeneğinden yararlananlara ait sigorta primlerinin aktarılması ve sağlık hizmetlerinin sunulmasına ilişkin işlemler 5510 sayılı Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde yürütülür. Kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemeler başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülür.

Zorlayıcı sebeplerle kısa çalışma yapılması halinde, kısa çalışma ödeneği ödemeleri 4857 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin (III) numaralı bendinde (**4857 sayılı Kanun: Madde 24/III**. Zorlayıcı sebepler: İşçinin çalıştığı işyerinde bir haftadan fazla süre ile işin durmasını gerektirecek zorlayıcı sebepler ortaya çıkarsa.) ve aynı Kanunun 40 ıncı maddesinde (**4857 sayılı Kanun: Madde 40: Yarım ücret: – 24 ve 25 inci maddelerin (III) numaralı bentlerinde gösterilen zorlayıcı sebepler dolayısıyla çalışamayan veya çalıştırılmayan işçiye bu bekleme süresi içinde bir haftaya kadar her gün için yarım ücret ödenir.**) öngörülen bir haftalık süreden sonra başlar. (**4857 sayılı Kanun madde 25: III–Zorlayıcı sebepler: İşçiyi işyerinde bir haftadan fazla süre ile çalışmaktan alıkoyan zorlayıcı bir sebebin ortaya çıkması.**)

Bu maddede yer alan kısa çalışma ödeneğinin süresini altı aya kadar uzatmaya ve işsizlik ödeneğinden mahsup edilip edilmeyeceğini belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

İşverenin hatalı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan

fazla ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.

...

İstihdamın korunmasına ilişkin tedbirler

MADDE 3– (1) Olağanüstü hal ilan edilen illerde her türlü iş veya hizmet sözleşmesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren olağanüstü hal süresince 22/5/2003 tarihli ve [4857 sayılı İş Kanununun](#) 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinde ve diğer kanunların ilgili hükümlerinde yer alan ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebepler, belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, işyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri dışında işveren tarafından feshedilemez.

(2) Bu madde hükümlerine aykırı olarak iş sözleşmesini fesheden işveren veya işveren vekiline, sözleşmesi feshedilen her işçi için fiilin işlendiği tarihteki 4857 sayılı Kanunun 39 uncu maddesince belirlenen aylık brüt asgari ücret tutarında çalışma ve iş kurumu il müdürlüklerince idari para cezası uygulanır.

Nakdi ücret desteği sağlanmasına ilişkin tedbirler

MADDE 4– (1) Olağanüstü hal ilan edilen illerde, 6/2/2023 tarihi itibarıyla iş sözleşmesi bulunan işçilerden, işvereni tarafından; 4447 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi kapsamında depremlerin etkilerinden kaynaklı bölgesel kriz gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvurusuna istinaden yeni bir hak sahipliği oluşmayanlar ile 6/2/2023 tarihi ve sonrasında 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında depremlerin etkilerinden kaynaklı işyerinin kapanması veya kapatılması sebebiyle iş sözleşmesi feshedilen ve aynı Kanun kapsamında yeni bir işsizlik ödeneği hak sahipliği oluşmayanlara, herhangi bir sosyal güvenlik

kuruluşundan yaşlılık aylığı almamak kaydıyla ve varsa daha önce başlatılabilecek durumda olan hak sahipliklerinden kalan süreler tamamlandıktan sonra, kısa çalışma uygulanan dönemde veya işsiz kaldıkları süre kadar olağanüstü hal süresini geçmemek üzere İşsizlik Sigortası Fonundan günlük 133,44 Türk lirası nakdi ücret desteği verilir. Yapılan ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılamaz. Ödemeler, bu madde hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla 4447 sayılı Kanunun 50 nci maddesindeki esaslara göre ödenir.

(2) Bu madde kapsamında nakdi ücret desteğinden yararlananlardan 31/5/2006 tarihli ve [5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa](#) göre genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına girmeyenler, aynı Kanunun 60 mci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve genel sağlık sigortasına ilişkin primleri İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanır.

(3) İşverenin gerçeğe aykırı bilgi ve belge vermesi nedeniyle yapılan fazla ödemeler, yasal faizi ile birlikte işverenden tahsil edilir.

(4) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, nakdi ücret desteğine ilişkin ödeme usul ve esaslarını belirlemeye ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye yetkilidir.

Sürelere ilişkin tedbirler

MADDE 5– (1) 18/10/2012 tarihli ve [6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu](#) kapsamındaki yetki tespitlerinin verilmesi, toplu iş sözleşmelerinin yapılması, toplu iş uyuşmazlıklarının çözümü ile grev ve lokavta ilişkin süreler olağanüstü hal ilan edilen illerde 6/2/2023 (bu tarih dâhil) tarihinden itibaren olağanüstü hal süresince uzatılmıştır.

(2) Olağanüstü hal ilan edilen illerdeki işyerleri bakımından, 4857 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin üçüncü fıkrasında yer

alan bir aylık süre, olağanüstü hal süresince uzatılmıştır.

Sosyal güvenlik alanında alınan tedbirler

MADDE 6– (1) Olağanüstü hal süresince Sosyal Güvenlik Kurumunca Kurum bütçesinden finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleri ile ilgili tedbirleri almaya, usul ve esasları belirlemeye Sosyal Güvenlik Kurumu yetkilidir. Bu kapsamda yapılacak harcamalar Sosyal Güvenlik Kurumunun bütçesinden karşılanır.

(2) Olağanüstü hal ilan edilen illerde bulunan ve/veya buralarda hizmet sunan sağlık hizmeti sunucularının avans ödemeleri, 6/2/2023 ve sonrasını kapsamı durumunda olağanüstü hal süresince 10/12/2003 tarihli ve [5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun](#) 35 inci maddesinden muaftır.

(3) Olağanüstü hal ilan edilen illerde bulunan ve/veya buralarda hizmet sunan sağlık hizmeti sunucuları tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna sunulması gereken ancak depremlerin etkilerine bağlı olarak temin edilemeyen sağlık giderlerinin ödemesine esas fatura, belge ve ekleri fatura denetiminde aranmayabilir.

(4) Olağanüstü hal ilan edilen illerde bulunan ve/veya buralarda hizmet sunan sağlık hizmet sunucularının fazla ve yersiz ödeme ile sözleşmeden kaynaklanan cezai şart borçları Sosyal Güvenlik Kurumunca olağanüstü hal süresince ertelenebilir.

Yürürlük

MADDE 7– (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8– (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür. 21 Şubat 2023

Recep Tayyip ERDOĞAN

CUMHURBAŞKANI